

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ПЕДАГАГІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ
ІМЯ МАКСІМА ТАНКА

На правах рукапісу

УДК 483

ВАСІЛЕЎСКАЯ
Алена Станіславаўна

ФУНКЦЫЯНАЛЬНА-СТЫЛІСТЫЧНАЕ ВЫКАРЫСТАННЕ
ЛЕКСІЧНЫХ ВОБРАЗНЫХ СРОДКАЎ
Ў МАСТАЦКАЙ ПРОЗЕ

10.02.01 — беларуская мова

ДЫСЕРТАЦЫЯ
на атрыманне вучонай ступені
кандыдата філалагічных навук

Навуковы кіраўнік —
кандыдат філалагічных навук
дацэнт
ГАЎРОШ Ніна Васільеўна

Мінск, 2000

ЗМЕСТ

СПІС УМОЎНЫХ СКАРАЧЭННЯЎ.....	3
УВОДЗІНЫ.....	7
АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ.....	10
Глава 1. ВОБРАЗНАЕ СЛОВАЯК ЭЛЕМЕНТ МОЎНАЙ СІСТЭМЫ МАСТАЦКАГА ТВОРА.....	13
Глава 2. ФУНКЦЫЯНАЛЬНА-СТЫЛІСТЫЧНАЕ ВЫКАРЫСТАННЕ МЕТАФАР.....	22
2.1. Метафары ў мікракантэксце.....	22
2.1.1. Субстантыўныя метафары.....	23
2.1.2. Дзяслоўныя метафары.....	34
2.1.3. Прыслоўныя метафары.....	45
2.2. Метафары ў макракантэксце.....	51
2.2.1. Узаемадзвянне метафары з вобразнымі сродкамі.....	52
2.2.2. Метафара-загаловак.....	58
2.2.3. Сістэмы метафар.....	67
Вывады.....	74
Глава 3. ФУНКЦЫЯНАЛЬНА-СТЫЛІСТЫЧНАЕ ВЫКАРЫСТАННЕ ЭПІТЭТАЎ.....	75
3.1. Агульнамоўныя эпітэты.....	75
3.1.1. Агульнамоўныя эпітэты ў мікракантэксце.....	76
3.1.2. Агульнамоўныя эпітэты ў макракантэксце.....	79
3.2. Індывідуальна-аўтарскія эпітэты.....	82
3.2.1. Індывідуальна-аўтарскія азначэнні ў мікракантэксце.....	83
3.2.2. Індывідуальна-аўтарскія эпітэты ў макракантэксце.....	91
Вывады.....	96
ЗАКЛЮЧЭННЕ.....	97
СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ.....	102
СПІС КРЫНІЦ.....	113
ДАДАТАК 1.....	117
ДАДАТАК 2.....	122

РЕЦЕНЗІЯ

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Актуальнасць тэмы дысертацыі. Праблема функцыянавання лексічных адзінак знаходзіцца ў цэнтры ўвагі сучаснай лінгвістыкі. Асаблівую значнасць набывае даследаванне ролі вобразнага слова ў творах мастацкай літаратуры. Розныя аспекты гэтай праблемы сталі аб'ектам увагі вядомых вучоных рускай і беларускай лінгвістыкі (В.У.Вінаградава, М.Я.Цікоцкага, К.Т.Чаркасавай і інш.). Разам з тым недастаткова даследавана функцыянаванне лексічных вобразных сродкаў у мікра- і макракантэксце, не выяўлены спосабы і прыёмы іх стварэння тым ці іншым аўтарам, не раскрыта роля вобразнага слова ў рэалізацыі эстэтычнай функцыі мовы твора, не выяўлена ўзаемасувязь стылістычнай функцыі моўных адзінак з іх эстэтычнай функцыяй.

Актуальным з'яўляецца і вырашэнне задач, звязаных з роляй кантэксту ў сэнсавым узбагачэнні лексічнай адзінкі. Выяўленне функцый метафар, эпітэтаў, параўнанняў у мікра- і макракантэксце дазваляе зразумець «механізм» стварэння вобраза, раскрывае глыбінны сэнс мастацкага твора, характарызуе асобу пісьменніка, яго аўтарскую манеру пісьма.

Функцыянальны падыход да аналізу мовы мастацкіх твораў дае магчымасць захаваць цэласнасць успрыняцця тэксту пры даследаванні пэўных моўных адзінак, раскрыць ролю і месца аўтарскіх вобразных сродкаў у сэнсава-эмацыянальнай арганізацыі мастацкага твора, прасачыць залежнасць іх ужывання ад задумы аўтара.

Методыка аналізу ўжывання лексічных вобразных сродкаў у мастацкім творы, на наш погляд, дазволіць стварыць аснову для далейшых даследаванняў такога плану, дасць магчымасць выявіць і апісаць індывідуальныя асаблівасці словаўжывання пісьменніка.

Сувязь работы з буйнымі навуковымі праграмамі, тэмамі. Работа звязана з тэмай «Слова, фразеалагізм, словазлучэнне ў кантэксце» (№19961536), якая распрацоўваецца на кафедры беларускага мовазнаўства БДПУ імя Максіма Танка і ўваходзіць у план важнейшых навукова-даследчых работ у галіне прыродазнаўчых, тэхнічных і грамадскіх навук НАН Беларусі.

Мэта і задачы дысертацыйнага даследавання. Асноўная мэта даследавання — выявіць і прааналізаваць функцыі індывідуальна-аўтарскіх лексічных вобразных сродкаў у кантэксце.

Для дасягнення гэтай мэты ў дысертацыі ставяцца наступныя **задачи:**

1. Апісаць прыёмы рэалізацыі эстэтычнай функцыі мовы мастацкай літаратуры праз выкарыстанне вобразных сродкаў.
2. Выявіць функцыі індывідуальна-аўтарскіх іменных, дзеяслоўных і прыслоўных метафар у мастацкім тэксце.
3. Раскрыць функцыянальна-стылістычную ролю агульнамоўных і аказіянальных эпітэтаў як своеасаблівых ацэнак-характарыстык.
4. Паказаць ролю мікра- і макракантэксту ў рэалізацыі патэнцыяльных

магчымасцей слова.

5. Даследаваць узаемадзеянне вобразных слоў у макракантэксце.

Аб'ект і прадмет даследавання. Аб'ектам даследавання з'яўляецца мова мастацкай літаратуры. Прадмет даследавання — метафары і эпітэты (прааналізавана каля 4 500 адзінак), выбраныя з мастацкай прозы В.Адамчыка, Янкі Брыля, В.Быкава, У.Караткевіча, М.Стральцова, Я.Сіпакова і інш. сучасных празаікаў, творы якіх вылучаюцца арыгінальнасцю зместу і высокай культурай мовы.

Гіпотэза. Твор мастацкай літаратуры — гэта арганізаваная сістэма, усе элементы якой падпарадкаваныя агульнай ідэі, мастацкай задуме аўтара. Слова ў мастацкім тэкście становіцца важным элементам гэтай сістэмы, узаемадзеічае з іншымі словамі, што прыводзіць да сэнсавага ўзбагачэння лексічнай адзінкі. Слова становіцца вобразным. У першую чаргу да вобразных сродкаў адносяцца метафары і эпітэты. Можна меркаваць, што метафары і эпітэты займаюць вызначальнае месца ў моўнай сістэме тэксту, з'яўляюцца галоўным сродкам рэалізацыі эстэтычнай функцыі мовы мастацкай літаратуры.

Метадалогія і метады праведзенага даследавання. Метадалагічнай асновай даследавання з'яўляюцца філасофскія прынцыпы адзінства мовы і мыслення, формы і зместу, агульнага і індывідуальнага ў маўленні. У якасці асноўнага метаду даследавання абраны апісальны метады. У працы выкарыстаны элементы функцыянальна-стылістычнага, кантэкстуальнага, лінгвістычнага і стылістычнага аналізу тэксту.

Навуковая навізна работы і значнасць атрыманых вынікаў. Навуковая навізна вызначаецца тым, што ўпершыню ў беларускім мовазнаўстве выяўлены і прааналізаваны функцыі вобразных сродкаў — метафар і эпітэтаў — у мікра- і макракантэкście. Даследавана ўжыванне прыслоўных метафар у мастацкай прозе. Зроблена спроба прасачыць праяўленне эстэтычнай функцыі мовы мастацкага твора праз індывідуальна-аўтарскае ўжыванне лексічных вобразных сродкаў.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў. Вынікі і асноўныя палажэнні дысертацыі могуць быць выкарыстаны пры даследаванні функцыянавання слова ў тэкście, удакладненні семантычнай характарыстыкі мнагазначных слоў, у лексікаграфічнай практыцы — пры складанні слоўнікаў. Матэрыялы даследавання знойдуць прымяненне пры падрыхтоўцы лекцыйных і практычных заняткаў па сучаснай беларускай літаратурнай мове, стылістыцы беларускай мовы, лінгвістычным аналізе тэксту, а таксама пры стварэнні вучэбных і вучэбна-метадычных дапаможнікаў па гэтых дысцыплінах. Тэарэтычныя палажэнні і фактычны матэрыял будуць карысныя пры чытанні спецкурсаў і правядзенні спецсемінараў па праблемах беларускай стылістыкі, мовы мастацкай літаратуры, пры напісанні курсавых, дыпломных і бакалаўрскіх прац, магістарскіх дысертацый.

На абарону выносяцца наступныя палажэнні:

1. Змяненне семантыкі слова ў мастацкім творы заўсёды функцыянальна абумоўлена. Слова ўключаецца ў моўную сістэму мастацкага твора і толькі там набывае эстэтычную значнасць.
2. Метафары — найбольш індывідуалізаваныя сродкі моўнага выражэння ў мастацкай прозе. Працэс метафарызацыі і ўжыванне метафар у творы цесна звязаны з прыналежнасцю слова да пэўнай часціны мовы, залежыць ад кантэксту.
3. Выбар эпітэтаў у мастацкім творы звязаны з пазіцыяй аўтара, яго эстэтычнай задумай, ад чаго залежаць прыёмы выкарыстання агульнамоўных эпітэтаў і шляхі стварэння індывідуальна-аўтарскіх вобразных азначэнняў.
4. Стылістычная функцыя слова, як і значэнне, набывае ім у мастацкім тэксце, залежыць ад кантэксту.
5. Метафары і эпітэты ў кантэксце ўзаемадзеюць і паміж сабой і з іншымі вобразнымі сродкамі (параўнаннямі, сінонімамі, фразеалагізмамі і інш.), ствараючы адметную эстэтычную сістэму, абумоўленую тэмай твора, яго кампазіцыяй.

Асабісты ўклад аўтара. Дысертацыя з'яўляецца самастойным даследаваннем, выкананым на матэрыяле, сабраным самім аўтарам.

Апрабацыя вынікаў дысертацыі. Дысертацыя абмяркоўвалася на пасяджэннях кафедры беларускага мовазнаўства Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка (1997-1999). Асобныя палажэнні і вынікі даследавання дакладваліся на міжнароднай навуковай канферэнцыі «Язык, слово, действительность» (Мінск, 22-23 мая 1997 г.), на рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі «Развитие психологии личности и педагогические проблемы социальной психологии» (Мінск, 7-8 красавіка 1998 г.), на II Міжнародным кангрэсе «Беларускае асветніцтва: вопыт тысячагоддзя» (Мінск, 17-19 мая 2000 г.).

Апублікаванасць вынікаў. Асноўныя палажэнні дысертацыі змяшчаюцца ў дзевяці артыкулах, тэзісах, матэрыялах выступленняў на навуковых канферэнцыях. Агульны аб'ём публікацый — 46 старонак.

Структура і аб'ём працы. Дысертацыя складаецца з уводзін, агульнай характарыстыкі працы, трох глаў, заключэння, спіса ўмоўных скарачэнняў, спіса выкарыстанай літаратуры, які змяшчае 207 найменняў, спіса крыніц, двух дадаткаў (9 старонак). Агульны аб'ём дысертацыі складае 125 старонак, з іх 101 старонку займае асноўны тэкст.

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. Авеличев А.К. Заметки о метафоре // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 10, Филология.— 1973.— № 1.— С. 18-20.
2. Авеличев А.К. Метафора и контекст // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 10, Филология.— 1974.— № 3.— С. 30-40.
3. Аврорин В.А. Проблемы изучения функциональной стороны языка.— Л.: Наука, 1975.— 276 с.
4. Адамчык В. Крэскі з аўтабіяграфіі // Выбраныя творы: У 3 т.— Мінск: Маст. літ., 1995.— Т.1.— С. 5-12.
5. Азнаурова Э.С. К вопросу о природе стилистической функции языка // Сб. научн. трудов МГПИИЯ. Вып. 73.— 1973.— С. 7-13.
6. Азнаурова Э.С. Очерки по стилистике слова.— Ташкент: Фан, 1973.— 405 с.
7. Акиль Яхья Хассан. Глагольная метафора как форма отражения поэтической картины мира в лирике С.А.Есенина: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Воронежск. гос. ун-т.— Воронеж, 1992.— 24 с.
8. Амосова Н.Н. Слово и контекст // Уч. записки ЛГУ. Сер. филол. наук. Вып. 42.— 1958.— № 243.— С. 3-23.
9. Античные теории языка и стиля / Под общ. ред. О.М.Фрейденберг.— М.-Л.: Соцэгиз, 1936.— 343 с.
10. Аристотель и античная литература / АН СССР, Ин-т мир. лит. им. А.М.Горького; Отв. ред. М.Л.Гаспаров.— М.: Наука, 1978.— 230 с.
11. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка (стилистика декодирования).— Л.: Просвещение, 1973.— 304 с.
12. Арутюнова Н.Д. Синтаксические функции метафоры // Известия АН СССР. Сер. лит. и яз. Т. 37.— 1978.— № 3.— С. 251-262.
13. Арутюнова Н.Д. Функциональные типы языковой метафоры // Известия АН СССР. Сер. лит. и яз. Т. 37.— 1978.— № 4.— С. 333-343.
14. Арутюнова Н.Д. Языковая метафора (синтаксис и лексика) // Лингвистика и поэтика: Сб. статей / АН СССР, Ин-т рус. яз.; Отв. ред. В.П.Григорьев.— М.: Наука, 1979.— С. 147-173.
15. Арутюнова Н.Д. Метафора и дискурс // Теория метафоры: Сб. ст. / Пер. под ред. Н.Д.Арутюновой, М.А.Журинской.— М.: Прогресс, 1990.— С. 8-32.
16. Ахманова О.С. Очерки по общей и русской лексикологии.— М.: Учпедгиз, 1957.— 295 с.
17. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов.— М.: Сов. эн., 1969.— 607 с.
18. Ашурова Д.У. Производное слово в свете коммуникативной теории языка (стилистический аспект).— Ташкент: Фан, 1991.— 100 с.
19. Балли Ш. Французская стилистика / Пер. с франц. К.А.Долинина.— М.: Иностр. лит., 1961.— 394 с.

20. Банникова И.А. Об изменении словесного объема поэтического слова и роли стилистического контекста // Лексикологические основы стилистики: Сб. науч. работ / ЛГПИ; Ред. проф. И.В.Арнольд. — Л., 1973.— С. 23-31.
21. Басилая Н.А. Семантический анализ бинарных метафорических словосочетаний.— Тбилиси: Изд-во Тбилис. гос. ун-та, 1971.— 78 с.
22. Бастрыкина Т.Н. Метафорическое словоупотребление в прозе Вс. Иванова: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.01.01 / Иркутск. гос. ун-т им. А.А.Жданова. — Иркутск, 1968. — 22 с.
23. Бахилина Н.Б. История цветообозначений в русском языке.— М.: Наука, 1975.— 186 с.
24. Бахтин М. Слово в поэзии и прозе // Вопросы литературы.— 1972.— № 6.— С. 55-85.
25. Бекова С.В. О слове *черный* у М.Горького // Исследования по эстетике слова и стилистике художественной литературы: Сб. ст. / Отв. ред. Б.А.Ларин.— Л.: Изд-во ЛГУ, 1964.— С. 31-41.
26. Блинова О.И. Образность как категория лексикологии // Экспрессивность лексики и фразеологии: Межвуз. сб. / Новосибирск. гос. ун-т им. В.И.Ленина. — Новосибирск, 1983. — С. 3-11.
27. Бобылев Л.К. Об эпитете // Уч. записки Дальневост. гос. ун-та. Вып. 1. — Владивосток, 1957.— С. 113-121.
28. Болотнова Н.С. Художественный текст в коммуникативном аспекте и комплексный анализ единиц лексического уровня.— Томск: Изд-во Томск. гос. ун-та, 1992.— 340 с.
29. Борисова М.Б. Слово в драматургии М.Горького.— Саратов: Изд-во Саратовск. ун-та, 1970.— 198 с.
30. Бродская Б.А. Метафорическое словоупотребление (опыт лингвостилистического анализа творчества А.Н.Толстого): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Ташкентск. гос. ун-т.— Ташкент, 1974.— 21 с.
31. Будагов Р.А. Литературные языки и языковые стили.— М.: Высш. школа, 1967.— 375 с.
32. Будагов Р.А. Метафора и сравнение в контексте художественного целого // Русская речь.— 1973.— № 1.— С. 26-31.
33. Булаховский Л.А. Русский литературный язык первой половины XIX в.— Киев: Изд-во Киевск. гос. ун-та, 1957.— 492 с.
34. Бюлер К. Теория языка // Звегинцев В.А. История языкознания XIX-XX веков в очерках и извлечениях: В 2 ч.— М.: Просвещение, 1965.— Ч. 2.— С. 22-27.
35. Вандриес Ж. Язык: Лингвистическое введение в историю / Пер. с франц.; Под ред. Р.О.Шор.— М.: Гос. соц.-эконом. изд-во, 1937. — 410 с.
36. Васілеўская А.С. Асацыятыўныя сувязі слова ў кантэксте В.Адамчыка // Беларуская мова і літаратура.— 1997.— Вып. 9.— IV квартал.— С. 98-105.

37. Васілеўская А. Метафара і макракантэкст // Слово, язык, действительность: Тезисы докл. междунар. конферен., Минск, 22-23 мая 1997 г. / БГПУ имени Максима Танка.— Минск, 1997.— С. 209-210.
38. Васілеўская А. Метафара як сродак перадачы чалавечых пачуццяў у мастацкай прозе // Актуальные проблемы психологии личности: Методич. пособие. / А. П. Лобанов, С. И. Коптева, С. М. Стародынова и др.— Витебск, 1997.— С. 51-57.
39. Васілеўская А. Паняцце стылістычнай функцыі ў лінгвістычнай літаратуры // Весці БДПУ.— 1997.— № 3.— С. 38-41.
40. Васілеўская А. Характарыстычнае слова ў радку Вячаслава Адамчыка // Роднае слова.— 1997. — № 9.— С. 82-90.
41. Васілеўская А.С. Агульнамоўныя вобразныя азначэнні ў мастацкай прозе Вячаслава Адамчыка // Весці БДПУ.— 1998.— № 2.— С.47-51.
42. Васілеўская А. Кантэкстуальныя сінонімы са значэннем ‘успомніць’ у прозе Вячаслава Адамчыка // Развитие психологии личности и педагогические проблемы социальной психологии: Материалы респ. научно-практ. конферен., Минск, 7-8 апреля 1998 / БГПУ имени Максима Танка.— Минск, 1998.— С. 108-109.
43. Васілеўская А.С. Функцыянаванне назоўніка *прорва* ў прозе В.Адамчыка // Святло сакавіцкага слова: Навук. выданне. Да 60-х угодкаў прафесара Г.М.Малажай / Брэсцкі дзярж. ун-т. — Брэст, 1998. — С. 195-201.
44. Васілеўская А. Метафарычныя загаловкі твораў В.Адамчыка // Роднае слова.— 1999. — № 4. — С. 50-60.
45. Ваулина Е.Ю. Глагольная метафора в современном русском языке (материалы для спецкурсов по лексикологии).— СПб: Ин-т лингвист. исследований, 1993.— 33 с.
46. Веселовский А.Н. Историческая поэтика.— М.: Высш. школа, 1989.— 406 с.
47. Виноградов В.В. Основные типы лексических значений слова // Вопросы языкознания.— 1953.— № 5.— С. 3-29.
48. Виноградов В.В. О языке художественной литературы.— М.: Худ. лит., 1958.— 655 с.
49. Виноградов В.В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика.— М.: Изд-во АН СССР, 1963. — 255 с.
50. Виноградов В.В. Проблемы русской стилистики.— М.: Высш. школа, 1981.— 320 с.
51. Виноградов В.В. Русский язык (грамматическое учение о слове) / Отв. ред. Г.А.Золотова. — 3-е изд., испр.— М.: Высш. школа, 1986. — 640 с.
52. Виноградов В.В. Язык и стиль русских писателей от Карамзина до Гоголя.— М.: Наука, 1990.— 386 с.
53. Винокур Г.О. Избранные работы по русскому языку.— М.: Учпедгиз, 1959.— 492 с.
54. Вовк В.Н. Языковая метафора в художественной речи (Природа вторичной номинации).— Киев: Наукова думка, 1986.— 142 с.

55. Гак В.Г. К проблеме общих семантических законов // Общее и романское языкознание: Сб. ст. Посвящается проф. чл. —кор. АН СССР Р.А.Будагову / Редкол.: ... Ю.С.Степанов (отв. ред.). — М.: Изд-во МГУ, 1972.— С. 144-157.
56. Гак В.Г. Метафора: универсальное и специфическое // Метафора в языке и тексте/ В.Г.Гак, В.Н.Телия, Е.М.Вольф и др.; Отв. ред. В.И.Телия; АН СССР, Ин-т языкознания.— М.: Наука, 1988.— С. 11-26.
57. Галкина-Федорук Е.М. О стиле поэзии Сергея Есенина.— М.: Изд-во МГУ, 1965.— 87 с.
58. Гальперин И.Р. Информативность единиц языка.— М.: Высш. школа, 1974.— 175 с.
59. Гаўрош Н.В. Вобразнае азначэнне ў мастацкіх тэкстах: Старонкі слоўніка эпітэтаў беларускай літаратурнай мовы. Вучэбн. дапам.— Мінск, МПШ, 1984.— 93 с.
60. Гаўрош Н.В. Вобразнае азначэнне ў мастацкіх тэкстах: Слоўнік эпітэтаў беларускай літаратурнай мовы / Мінск. дзярж. пед. ін-т імя А.М.Горкага.— Мінск, 1986.— 99 с.
61. Гаўрош Н.В. Вобразнае азначэнне ў Купалавым радку // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш.— Мінск: Выш. школа, 1992.— С. 130-137.
62. Гаўрош Н.В. Злітныя эпітэты ў мастацкіх тэкстах // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш. — Мінск: Выш. школа, 1992.— С. 145-149.
63. Гаўрош Н.В. Метафарычны эпітэт у мастацкім тэксце // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш. — Мінск: Выш. школа, 1992.— С. 137-145.
64. Гаўрош Н.В. Эпітэт у паэтычных творах Якуба Коласа // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш.— Мінск: Выш. школа, 1992.— С. 119-130.
65. Гаўрош Н.В. Эпітэты-прыдаткі ў мастацкім тэксце // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш.— Мінск: Выш. школа, 1992.— С. 149-157.
66. Гаўрош Н.В. Аказіянальнае вобразнае азначэнне ў мастацкім тэксце // Слова. Вобраз. Кантэкст: Зб. навук. арт. / БДПУ; Пад рэд. Н.В.Гаўрош.— Мінск, 1994.— С. 16-26.
67. Гаўрош Н.В. Мова! Ты свецішся словам кожным: Эпітэт — азначэнне вобразнае// Роднае слова.— 1997.— № 7.— С. 32-43.
68. Гаўрош Н.В. Слоўнік эпітэтаў беларускай мовы.— Мінск: Выш. школа, 1998.— 603 с.
69. Горбацевич К.С., Хабло Е.П. Словарь эпитетов русского литературного языка.— Л.: Наука, 1972.— 168 с.

70. Горнфельд А. Эпитет // Вопросы теории и психологии творчества: Пособие при изучении теории словесности в высших и средних учебных заведениях / Редактор-издатель Б.А.Лерен. — Изд. 2-е.— Харьков, 1911.— Т. 1.— С. 340-342.
71. Григорьев В.П. Поэтика слова.— М.: Наука, 1979.— 343 с.
72. Григорьева А.Д. Слово в поэзии Тютчева.— М.: Наука, 1980.— 348 с.
73. Давыдова О.А. Постоянные эпитеты — элемент варьирования поэтических формул// Исследования по исторической семантике: Межвуз. сб. / Калинингр. гос. ун-т; Редкол.: А.И.Дублю (отв. ред.) и др.— Калининград: Изд-во Калинингр. ун-та, 1980.— С. 125-130.
74. Джикилбаев Б.М., Шайбакова Д.Д. Об одном стилистическом приеме Л.Н.Леонова // Слово в художественной речи: Сб. науч. тр. / Казахск. гос. ун-т им. С.М.Кирова; Редкол.: Х.М.Сайниев (науч. ред.) и др.— Алма-Ата, 1986.— С. 23-30.
75. Дзмітрыева Л. Функцыяніраванне слова ў метафары-ўвасабленні ў дакастрычніцкай лірыцы Я. Купалы // Веснік БДУ. Сер. 4.— 1985.— № 2.— С. 29-33.
76. Дзянісаў У.С. Эпітэт як моўна-стылістычны сродак у беларускай мастацкай прозе: (Марфалагічнае выражэнне і стылістычныя функцыі): Аўтарэф. дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.01 / Гомельскі дзярж. ун-т імя Ф.Скарыны. — Гомель, 1998. — 19 с.
77. Донецких Л.И. Реализация эстетических возможностей имен прилагательных в тексте художественных произведений.— Кишинев: Штиинца, 1980.— 160 с.
78. Донецких Л.И. Эстетические функции слова.— Кишинев: Штиинца, 1982.— 154 с.
79. Драздова З.У. Мастацтва слова: Моўна-стылявыя асаблівасці «Палескай хронікі» Івана Мележа.— Мінск: Навука і тэхніка, 1993.— 136 с.
80. Еремина В.И. Метафорический эпитет (из поэтики фольклора) // Известия АН СССР. Сер. лит. и яз. Т. XXV1.— 1967.— Вып. 2.— С. 144-152.
81. Жирмунский В.М. Теория литературы. Поэтика. Стилистика.— Л.: Наука, 1977.— 407 с.
82. Ивченков В.И. Средства словесной образности в произведениях В.Короткевича и формы их выражения в переводах на русский язык: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02.— Минск, 1988.— 259 с.
83. Ильинская И.С. О языковых и неязыковых стилистических средствах // Вопросы языкознания.— 1954.— № 5.— С. 84-89.
84. Кавалёва М. Метафарызацыя слова // Моўныя адзінкі ў кантэксте: Зб. навуков. прац / МПІ ім. А.М.Горкага; Пад рэд. Ф.Янкоўскага.— Мінск, 1991. — С. 25-30.
85. Кавалёва М. Метафара і кантэкст // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш.— Мн: Выш. школа, 1992. — С. 108-112.

86. Кавалёва М. Метафара і макракантэкст у «Палескай хроніцы» Івана Мележа // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш.— Мінск: Выш. школа, 1992. — С. 112-119.
87. Кавалёва М. Слова — дзеянне ў мастацкім тэксе Івана Мележа // Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш.— Мінск: Выш. школа, 1992.— С. 68-73.
88. Кавалёва М.Ц. Метафарызацыя // Беларуская мова: Энцыклапедыя.— Мінск: Бел. эн., 1994.— С. 344-346.
89. Кананенка Т.М. Адамчык Вячаслаў Уладзіміравіч // Беларуская мова: Энцыклапедыя.— Мінск: Бел. эн., 1994. — С. 11-13.
90. Карпенко М.А. Горьковские слова-символы в произведениях писателя и современном литературном языке // Словоупотребление и стиль М.Горького: Сб. ст. / Отв. ред. проф. Б.А.Ларин.— Л.: Изд-во ЛГУ, 1968. — С. 64-76.
91. Кателина Л.С. Лингвостилистическое исследование эпитетов художественного текста (на материале русских поэм XIX в.): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / Воронежск. гос. ун-т.— Воронеж, 1983.— 23 с.
92. Каўрус А.А. З крыніц народнай мовы.— Мінск: Выш. школа, 1968.— 80 с.
93. Каўрус А.А. Мова народа, мова пісьменніка. — Мінск: Маст. літ., 1989.— 297 с.
94. Клышка М.К. Слоўнік сінонімаў і блізказначных слоў / Пад рэд. Л.А.Антанюк. — 2-е выд., выпр. і дапоўн. — Мінск: Выш. школа, 1993. — 445 с.
95. Ковалев В.П. Языковые выразительные средства русской художественной прозы. — Киев: Вища школа, 1981.— 184 с.
96. Ковтун Л.С. О специфике словаря писателя // Словоупотребление и стиль М.Горького: Сб. ст. / Отв. ред. проф. Б.А.Ларин. — Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1962. — С. 12-31.
97. Кодухов В.И. Контекст как лингвистическое понятие // Языковые единицы и контекст: Сб. науч. тр. / Ленингр. гос. пед. ин-т им. А.И.Герцена. — Л., 1973.— С. 7-32.
98. Кожевникова Н.А. Об обратимости тропов // Лингвистика и поэтика: Сб. ст. / АН СССР, Ин-т рус. яз.; Отв. ред. В.П.Григорьев. — М.: Наука, 1979.— С. 215-224.
99. Кожина М.Н. Стилистика русского языка. — М.: Просвещение, 1977.— 223 с.
- 100.Кожина М.А. Заглавие художественного произведения: структура, функции, типология (на материале русской прозы XIX-XX вв.): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / АН СССР, Ин-т рус. яз.— М., 1986.— 22 с.
- 101.Колшанский Г.В. О природе контекста // Вопросы языкознания.— 1959.— № 4.— С. 47-49.
- 102.Колшанский Г.В. Контекстная семантика. — М.: Наука, 1980.— 149 с.
- 103.Колшанский Г.В. Коммуникативная функция и структура языка. — М.: Наука, 1984.— 175 с.

- 104.Краснянский В.В. Сложный эпитет в русской литературной речи: Учебн. пособие по спецкурсу / Орехово-Зуевск. пед. ин-т. — Владимир, 1991.— 71 с.
- 105.Кржижановский С. Поэтика заглавий. — М.: Никитские субботники, 1931.— 32 с.
- 106.Кубрякова Е.С. Части речи в ономаσιологическом освещении. — М.: Наука, 1978. — 115 с.
- 107.Ларин Б.А. Эстетика слова и язык писателя. — Л.: Худ. лит., 1974.— 288 с.
- 108.Левин В.Д. О месте языка художественной литературы в системе стилей национального языка // Вопросы культуры речи: Сб. ст. / Под. ред. С.И.Ожегова. Вып. 1. — М.: Изд-во АН СССР, 1955. — С. 67-99.
- 109.Левин Ю.И. Структура русской метафоры // Труды по знаковым системам. Вып. 181. — Тарту, 1965.— С. 293-299.
- 110.Левин Ю.И. Русская метафора: синтез, семантика, трансформации // Труды по знаковым системам. Вып. 236. — Тарту, 1969.— С. 196-305.
- 111.Леонтьев А.А. Слово в речевой деятельности. — М.: Наука, 1966.— 245 с.
- 112.Леонтьев А.А. Язык, речь, речевая деятельность. — М.: Просвещение, 1969.— 214 с.
- 113.Лепешаў І.Я. Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы: У 2 т. — Мінск: БелЭН, 1993. Т.1-2.
- 114.Лецка Я.Р. Характэрыстыка і асаблівасці беларускай мовы. — Мінск: Навука і тэхніка, 1985.— 128 с.
- 115.Лилич Г.А. Развитие обобщенно-символического значения у слов *грязь*, *грязный* в произведениях М.Горького // Словоупотребление и стиль М.Горького: Сб. ст. / Отв. ред. д-р филол. наук Л.С.Ковтун. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1968.— С. 77-85.
- 116.Лихачев Д.С. К специфике художественного слова // Известия АН СССР. Сер. лит. и яз. Т. 38.— 1979.— № 6.— С. 509-512.
- 117.Лихачев Д.С. Поэтика древнерусской литературы. — М.: Наука, 1979.— 352 с.
- 118.Лобань Н.П. Лексіка са значэннем канатацыі ў беларускіх мастацкіх тэкстах: Дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.01.— Мінск, 1996.— 139 с.
- 119.Лозовецкий В.С. Творчество Лесажа // Уч. записки Абаканского гос. пед. ин-та. Вып. 3.— 1958.— С. 150-175.
- 120.Ломоносов М.В. Краткое руководство к риторике на пользу любителей сладкоречия // Избранные произведения: В 2 т. — М.: Наука, 1986. — Т. 2. — С. 154-193.
- 121.Ломтев Т.П. Общее и русское языкознание: Избранные работы. — М.: Наука, 1976. — 381 с.
- 122.Лукьянова Н.А. Экспрессивная лексика разговорного употребления. Проблемы семантики / Отв. ред. А.И.Федоров. — Новосибирск: Наука, 1975. — 230 с.
- 123.Лукьяновский Б.Е. Эпитет у Тургенева // Творчество Тургенева: Сб. ст. — М.: Задруга, 1920.— С. 140-151.
- 124.Лысков И.П. Теория словесности. — М., 1914. — 419 с.

- 125.Лясота Ю.Л. Метафоризация как один из основных законов развития словарного состава // Уч. записки Дальневост. гос. ун-та. Вып. 1. — Владивосток, 1957.— С. 135-144.
- 126.Лясота Ю.Л. Понятие о контекстуальной (метафорической) группе // Уч. записки Дальневост. гос. ун-та. Вып. 5. — Владивосток, 1962.— С. 93-98.
- 127.Медникова Э.М. Значение слова и методы его описания: Учебн. пособие. — М.: Высш. школа, 1974.— 202 с.
- 128.Мейлах Б. Метафора как элемент художественной системы // Мейлах Б. Вопросы литературы и эстетики. — Л.: Сов. писатель, 1958.— С. 193-222.
- 129.Міхневіч А.Я. Кантэкст // Беларуская мова: Энцыклапедыя. — Мінск: Бел. эн., 1994.— С. 248-249.
- 130.Морозов В.И. Особенности языка произведений Ф.Богусевича: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02 / АН БССР, Ин-т языкознания им. Я.Коласа.— Минск, 1971.— 25 с.
- 131.Моўныя адзінкі і кантэкст: Зб. арт. / Э.Д.Блінава, Н.В.Гаўрош, М.Ц.Кавалёва і інш. — Мінск: Выш. школа, 1992. — 271 с.
- 132.Моўныя адзінкі ў кантэксце: Зб. навук. прац / МГПШ ім. А.М.Горкага; Пад рэд. Ф.Янкоўскага. — Мінск, 1991. — 131 с.
- 133.Мурат В.П. Об основных проблемах стилистики. — М.: Изд-во МГУ, 1957.— 43 с.
- 134.Некрасова Е.А. Метафора и ее окружение в контексте художественной речи // Слово в русской советской поэзии: Сб. ст. / Отв. ред. В.П.Григорьев. — М.: Наука, 1975.— С. 76-110.
- 135.Немкович Н.Н. Язык прозы и публицистики Ядвига Ш. — Антона Левицкого: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02.— Минск, 1990.— 164 с.
- 136.Новик М.И. Язык поэзии, прозы и публицистики Алоизы Пашкевич (Тетки): Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02.— Минск, 1986.— 191 с.
- 137.Новикова М.Л. Метафора и текст // Русская речь.— 1982.— № 4.— С. 25-30.
- 138.Новикова М.Л. Структура и семантика метафоры как конструктивного компонента художественного текста: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01/ Моск. пед. ин-т.— М., 1983.— 17 с.
- 139.Новикова М.Л. Метафора как конструктивный компонент художественного текста (на материале повести А.Серафимовича «Железный поток») // Русский язык в школе.— 1985.— № 5.— С. 52-57.
- 140.Новикова М.Ю. Заголовок-метафора и художественный текст // Русская речь.— 1986.— № 6.— С. 90-94.
- 141.Новикова М.Ю. Эстетическая функция метафор в повестях Ю.Нагибина: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / АН СССР, Ин-т рус. яз.— М., 1987.— 21 с.
- 142.Ортега-и-Гассет Х. Две великие метафоры // Теория метафоры: Сб. ст. / Пер. под ред. Н.Д.Арутюновой, М.А.Журинской. — М.: Прогресс, 1990.— С. 68-81.

- 143.Пазнякоў М.П. Слоўнік эпітэтаў беларускай літаратурнай мовы. — Мінск: Навука і тэхніка, 1988.— 559 с.
- 144.Пешковский А.М. Принципы и приемы стилистического анализа и оценки художественной прозы // *Arg poetica*: Сб. ст. / Под ред. М.А.Пешковского. — М.: Гос. академия худ. наук, 1927.— С. 29-68.
- 145.Пешковский А.М. Глагольность как выразительное средство // Пешковский А.М. Избранные труды. — М.: Учпедгиз, 1959.— С. 101-111.
- 146.Пинский Л. Испанский «Хромой бес» // Велес де Гевара Л. Хромой бес. — М.: Худ. лит., 1964.— С. 5-33.
- 147.Поляков М. Вопросы поэтики и художественной семантики. — М.: Сов. писатель, 1978. — 446 с.
- 148.Попова Н.Б. Информативность поэтического текста. — Екатеринбург: Изд-во Уральск. ун-та, 1992.— 141 с.
- 149.Потебня А.А. Из записок по теории словесности. — Харьков, 1905.— 652 с.
- 150.Потебня А.А. Эстетика и поэтика. — М.: Искусство, 1976.— 614 с.
- 151.Поэт и слово. Опыт словаря / Авторск. коллектив группы «Словарь языка рус. сов. поэзии». — М.: Наука, 1973.— 455 с.
- 152.Рагуля А. У шарым часе // Літаратура і мастацтва.— 1993.— 29 кастрычніка.— С. 12.
- 153.Рак О.И. Глагол *вспыхнуть* в употреблении М.Горького // Исследования по эстетике и стилистике художественной литературы: Сб. ст. / Отв. ред. Б.А.Ларин. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1964.— С. 52-64.
- 154.Рачэўскі Ст. Р. Пісьменнік і моўная арганізацыя твора: Канструкцыі непаўнаты.— Брэст, 1994.— 73 с.
- 155.Ризель Э.Г. О так называемой архитектурной функции языково-стилистических средств // Уч. записки 1-го МГПИИЯ.— 1956.— Т.Х.— С. 151-164.
- 156.Риффатер М. Критерии стилистического анализа // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 1X. Лингвостилистика / Составление И.Р.Гальперина. — М.: Прогресс, 1980.— С. 69-97.
- 157.Рыньков Л.Н. Именные метафорические словосочетания в языке художественной литературы XIX в. (послепушкинский период). — Челябинск: Южно-Уральское книжн. изд-во, 1975.— 182 с.
- 158.Светличная Н.М. О системности словоупотребления писателя // Словоупотребление и стиль М.Горького: Сб. ст. / Отв. ред. д-р филол. наук Л.С.Ковтун. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1968.— С. 95-117.
- 159.Сидяченко Н.Г. Функционально-стилистическая, семантическая и формальная структура эпитета (на материале романа М.Стельмаха «Чотири броди»): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02 / АН УССР, Ин-т языковедения им. А.А.Потебни.— Киев, 1991.— 17 с.
- 160.Скляревская Г.О. Метафора в системе языка / Отв. ред. акад. Д.Н.Шмелев. — СПб: Наука, 1993.— 151 с.

161. Слова. Вобраз. Кантэкст: Зб. навук. арт. / БДПУ; Пад рэд. Н.В.Гаўрош. — Мінск, 1994. — 140 с.
162. Слова і фразеалагізм у кантэксте: Зб. арт. / Мінск. дзярж. пед. ін-т імя А.М.Горкага. — Мінск, 1982. — 103 с.
163. Слоўнік беларускіх гаворак паўднёва-заходняй Беларусі і яе пагранічча: У 5 т./ АН БССР, Ін-т мовазнаўства. — Мінск: Навука і тэхніка, 1979-1986. Т. 1-5.
164. Смирницкий А.И. К вопросу о слове (Проблема «тождества слова») // Труды Ин-та языкознания. Т. IV. — М.: Изд-во АН СССР, 1954. — С. 3-49.
165. Смирницкий А.И. Лексическое и грамматическое в слове // Вопросы грамматического строя: Сб. ст. — М.: Изд-во АН СССР, 1955. — С.11-53.
166. Снегирев М.Э. К вопросу о лингвистической сущности эпитета // Уч. записки 1-го МГПИИЯ. 1968.— Т. 38.— С. 198-213.
167. Соколова Н.К. Слово в русской лирике начала XX в. (Из опыта контекстологического анализа). — Воронеж, Изд-во Воронежск. ун-та, 1980.— 160 с.
168. Соссюр Фердинанд де. Труды по языкознанию / Пер. с фр. яз. под ред. А.А.Холодовича. — М.: Прогресс, 1977. — 695 с.
169. Стернин И.А. Лексическое значение слова в речи. — Воронеж: Изд-во Воронежск. ун-та, 1985.— 171 с.
170. Суддзева Н.Л. Раман Вячаслава Адамчыка «Голас крыві брата твайго» // Беларуская літаратура. Вып. 19. — Мінск: Універсітэцкае, 1991.— С. 114-124.
171. Сцяцко П. Дыялектны слоўнік. 3 гаворак Зэльвеншчыны / Нав. рэд. д-р філ. навук М.В.Бірыла. — Мінск: Выд-ва БДУ імя У.І.Леніна, 1970. — 184 с.
172. Сцяшкoviч Т.Ф. Матэрыялы да слоўніка Гродзенскай вобласці. — Мінск: Навука і тэхніка, 1972. — 620 с.
173. Сцяшкoviч Т.Ф. Слоўнік Гродзенскай вобласці. — Мінск: Навука і тэхніка, 1983. — 671 с.
174. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: У 5 т. / Пад аг. рэд. К.К.Атраховіча (Кандрата Крапівы). — Мінск: БелСЭ, 1977-1984. Т. 1-5.
175. Тропина М. Глагол как средство речевого воздействия (в публицистике на международные темы) / Под ред. В.Н.Вакурова. — М.: Изд-во МГУ, 1989.— 95 с.
176. Трыпуціна Т.М. Аналіз мовы твораў Я.Брыля і рускага іх перакладу: Дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.02. — Мінск, 1978.— 197 с.
177. Турсунова Л. К проблеме классификации эпитетов // Сб. научн. трудов МГПИИЯ. Вып. 1.— 1974.— С. 67-87.
178. Уфимцева А.А. Семантика слова // Аспекты семантических исследований / Отв. ред. д-ра филол. наук Н.Д.Арутюнова и А.А.Уфимцева. — М.: Наука, 1980. — С.5-80.
179. Уилрайт Ф. Метафора и реальность // Теория метафоры: Сб. ст. / Пер. под ред. Н.Д.Арутюновой, М.А.Журинской. — М.: Прогресс, 1990.— С. 92-109.
180. Федоров А.И. Семантическая основа образных средств языка. — Новосибирск: Наука, 1969.— 92 с.

181. Фольклор как искусство слова. Вып. 4. Эпитет в русском народном творчестве. — М.: Изд-во МГУ, 1980.— 144 с.
182. Харченко В.К. Функции метафоры. — Воронеж: Изд-во Воронежск. ун-та, 1991.— 88 с.
183. Хованская З.И. Принципы анализа художественной речи и литературного произведения. — Саратов: Изд-во Саратовск. ун-та, 1975.— 429 с.
184. Цікоцкі М.Я. Сугучнасць слоў жывых...: Нататкі па стылістыцы мастацкай літаратуры. — Мінск: Выд-ва БДУ, 1981.— 191 с.
185. Цікоцкі М.Я. Стылістыка беларускай мовы. — Мінск: Універсітэцкае, 1995.— 294 с.
186. Цітова А.І. Асацыятыўны слоўнік беларускай мовы. — Мінск: Выд-ва БДУ, 1981.— 144 с.
187. Чагдуров С.Ш. О выразительности слова в художественной прозе. — Улан-Удэ: АН СССР, Сибирское отделение, 1959.— 88 с.
188. Чайка Н.У. Эліптычныя канструкцыі ў сучаснай беларускай літаратурнай мове: Аўтарэф. дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.01 / БДУ. — Мінск, 1998. — 21 с.
189. Черемисина М.И. Экспрессивный фонд и пути его изучения // Актуальные проблемы лексикологии и словообразования: Сб. науч. тр. Вып. УШ / Отв. ред. К.А.Тимофеев. Новосибирский гос ун-т. — Новосибирск, 1979. — С. 3-11.
190. Черкасова Е.Т. О метафорическом употреблении слов (по материалам произведений Л.Леонова и М.Шолохова) // Исследования по языку советских писателей: Сб. статей / Отв. ред. С.Г.Бархударов и В.Д.Левин. — М.: Изд-во АН СССР, 1959.— С. 5-89.
191. Черкасова Е.Т. Опыт лингвистической интерпретации тропов // Вопросы языкознания.— 1968,— № 2.— С. 28-38.
192. Чижик-Полейко А.И. Стилистика русского языка: В 2 ч. — Воронеж: Изд-во Воронежск. ун-та, 1962-1964. Ч. 1-2.
193. Чичерин А.В. Идеи и стиль. — М.: Сов. писатель, 1968.— 374 с.
194. Шалыгин А. Теория словесности и хрестоматия. — СПб, 1909.— 652 с.
195. Швец А.В. Переносное и образное употребление в системе наречий (На материале к словарю романа А.М.Горького «Мать») // Великий родоначальник социалистической литературы (Горьковский сборник). — Киев: Изд-во Киевск.ун-та, 1968. — С. 142-152.
196. Шмелев Д.Н. Слово и образ. — М.: Наука, 1964.— 120 с.
197. Шмелев Д.Н. Проблемы семантического анализа лексики. — М.: Наука, 1973.— 280 с.
198. Шмелев Д.Н. Русский язык в его функциональных разновидностях. — М.: Наука, 1977.— 168 с.
199. Шуба П.П. Прыслоўе ў беларускай мове. Марфалагічны нарыс. — Мінск: Выд-ва АН БССР, 1962. — 194 с.
200. Шуба П.П. Прыслоўе // Беларуская мова: Энцыклапедыя.— Мінск: Бел. эн., 1994.— С.437-438.

- 201.Шумчык Ф. «Свеціць уласным святлом»: Метафара і яе выражэнне ў рамане В.Адамчыка «Чужая бацькаўшчына» // Роднае слова.— 1992.— № 5.— С. 57-60.
- 202.Шумчык Ф. Творны параўнаньня і асаблівасці яго выкарыстання ў мове твораў В.Адамчыка // Весці БДПУ.— 1995.— № 1.— С. 51-55.
- 203.Шумчык Ф.С. Вобразныя сродкі мовы ў мастацкіх творах В.Адамчыка (параўнанне і метафара: структура, лексіка, ужыванне): Дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.01. — Мінск, 1999. — 136 с.
- 204.Щерба Л.В. Избранные работы по русскому языку. — М.: Учпедгиз, 1957.— 188 с.
- 205.Этнопсихолінгвістыка / Ю.А.Сорокин, И.Ю.Марковина, А.Н.Кроков и др. Отв.ред. Ю.А.Сорокин. — М.: Наука, 1988. — 192 с.
- 206.Этымалагічны слоўнік беларускай мовы: У 9 т. / АН Беларусі, Ін-т мовазнаўства імя Я.Коласа; Рэд. В.У.Мартынаў. — Мінск: Навука і тэхніка, 1978-1990. Т. 1-6.
- 207.Янкоўскі М.А. Паэтыка беларускай народнай прозы. — Мінск: Выш. школа, 1983.— 217с .

СПІС КРЫНІЦ

1. Адамчык В. Антак-Фэляк // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 232-246.
2. Адамчык В. Аптэка нумар тры // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 129-134.
3. Адамчык В. Аржаны колас // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 221-231.
4. Адамчык В. Бацька // Міг бліскавіцы: Апавяданні. — Мінск: Беларусь, 1965. — С. 89-92.
5. Адамчык В. Белы снег // Міг бліскавіцы: Апавяданні. — Мінск: Беларусь, 1965. — С. 113-128.
6. Адамчык В. Год нулявы: Раман. — Мінск: Маст. літ., 1983. — 396 с.
7. Адамчык В. Голас крыві брата твайго: Раман, апавяданне. — Мінск: Маст. літ., 1991. — С. 3-277.
8. Адамчык В. Два злоты // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 66-97.
9. Адамчык В. Дзень ранняе восені // Выбраныя творы: У 3 т.— Мінск: Маст. літ., 1995.— Т. 1. — С. 432-439.
10. Адамчык В. Дзікі голуб // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 37-59.
11. Адамчык В. Жывая вада // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 112-117.
12. Адамчык В. За перагародкай // Млечны Шлях: Апавяданні. — Мінск: Дзяржвыд. БССР, 1960.— С. 99-116.
13. Адамчык В. Зоня // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 208-220.
14. Адамчык В. І скажа той, хто народзіцца: Раман. — Мінск: Маст. літ., 1987. — 319 с.
15. Адамчык В. Калі ападае лісце // Дзікі голуб: Апавяданні. — Мінск: Маст. літ., 1972. — С. 111-141.
16. Адамчык В. Кароль Нябожа // Выбраныя творы: У 3 т.— Мінск: Маст. літ., 1995.— Т. 1. — С. 463-478.
17. Адамчык В. Кілавы д'ябал // Полымя.— 1995.— №8. — С. 16-112.
18. Адамчык В. Ліповы цвет // Млечны Шлях: Апавяданні. — Мінск: Дзяржвыд. БССР, 1960.— С. 127-144.
19. Адамчык В. Маладзіковая нядзелька // Голас крыві брата твайго: Раман, апавяданне. — Мінск: Маст. літ., 1991. — С. 278-286.
20. Адамчык В. Маці // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 172-174.
21. Адамчык В. Міг бліскавіцы // Міг бліскавіцы: Апавяданні. — Мінск: Беларусь, 1965. — С. 14-21.

22. Адамчык В. Млечны Шлях // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 175-201.
23. Адамчык В. На крыжовых дарогах // Млечны Шлях: Апавяданні. — Мінск: Дзяржвыд. БССР, 1960.— С. 3-44.
24. Адамчык В. На тутэйшай зямлі // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 164-171.
25. Адамчык В. Пагарэльцы // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 60-65.
26. Адамчык В. Падарожжа на Буцафале // Выбраныя творы: У 3 т.— Мінск: Маст. літ., 1995.— Т. 1. — С. 335-416.
27. Адамчык В. Пах летняй травы // Выбраныя творы: У 3 т.— Мінск: Маст. літ., 1995.— Т. 1. — С. 427-431.
28. Адамчык В. Песня // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 107-111.
29. Адамчык В. Прыкрасць // Міг бліскавіцы: Апавяданні. — Мінск: Беларусь, 1965. — С. 75-88.
30. Адамчык В. Развітальная аповесць //Развітальная аповесць: Аповесць, апавяданні, дзённікі. — Мінск: Маст. літ., 1999. — С. 3—146.
31. Адамчык В. Раяль з адламаным вечкам // Выбраныя творы: У 3 т.— Мінск: Маст. літ., 1995.— Т. 1. — С. 202-207.
32. Адамчык В. Свой чалавек // Млечны Шлях: Апавяданні. — Мінск: Дзяржвыд. БССР, 1960.— С. 45-55.
33. Адамчык В. Сонечны зайчык // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 202-207.
34. Адамчык В. Урок арыфметыкі // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 12-23.
35. Адамчык В. Хата // Раяль з адламаным вечкам: Апавяданні. — Мінск: Юнацтва, 1990. — С. 151-163.
36. Адамчык В. Чужая бацькаўшчына // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1995.— Т. 1. — С. 13-334.
37. Брыль Я. А думаў я... // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 3. — С. 220-238.
38. Брыль Я. Абы на здароўе // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 2. — С. 385-421.
39. Брыль Я. Галя // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1992. — Т. 1. — С. 281-299.
40. Брыль Я. Гуртавое // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 2. — С. 512-523.
41. Брыль Я. Дзве зары // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 3. — С. 539-550.
42. Брыль Я. Жменя сонечных промяў. — Мінск: Беларусь, 1965. — 232 с.

43. Брыль Я. Надпіс на зрубе // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1992. — Т. 1. — С. 403-421.
44. Брыль Я. Нібыта рознае // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 2. — С. 350-384.
45. Брыль Я. Пошукі слова // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 3. — С. 551-591.
46. Брыль Я. Пра галоўнае // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 3. — С. 643-652.
47. Брыль Я. Птушкі і гнёзды // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 2. — С. 5-349.
48. Брыль Я. Сцежка-дарожка // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1992. — Т. 1. — С. 454-466.
49. Брыль Я. У сям'і // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1992. — Т. 1. — С. 152-168.
50. Брыль Я. Хвалі і сосны // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 2. — С. 500-511.
51. Брыль Я. Яшчэ раз пра першы снег // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 2. — С. 536-547.
52. Быкаў В. Альпійская балада // Збор твораў: У 6 т. — Мінск: Маст. літ., 1992. — Т. 1. — С. 227-348.
53. Быкаў В. Трэцяя ракета // Збор твораў: У 6 т. — Мінск: Маст. літ., 1992. — Т. 1. — С. 105-226.
54. Жук А. Асеннія халады // Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 1. — С. 430-439.
55. Жук А. Гаркавы дым // Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1994. — Т. 2. — С. 351-370.
56. Жук А. Завулак // Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 1. — С. 485-496.
57. Жук А. Халодная птушка // Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1993. — Т. 1. — С. 59-142.
58. Караткевіч У. Сівая легенда // Збор твораў: У 7 т. — Мінск: Маст. літ., 1988. — Т. 2. — С. 5-72.
59. Сабаленка Р. Незамужняя ўдава // Творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1983. — Т. 1. — С. 13-186.
60. Савіцкі А. Памерці заўсёды паспееш: Раман. — Мінск: Маст. літ., 1983. — 343 с.
61. Сіпакоў Я. Госць пад час сенакосу // Сад людзей: Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1985. — Т. 2. — С. 275-296.
62. Сіпакоў Я. Жывы чалавек // Сад людзей: Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1985. — Т. 2. — С. 483-495.
63. Сіпакоў Я. Пыл пад нагамі // Сад людзей: Выбраныя творы: У 2 т. — Мінск: Маст. літ., 1985. — Т. 2. — С. 7-126.

64. Скрыган Я. Наталя // Наталя. Апавяданні. — Мінск: Дзяржвыд. БССР, 1957. — С. 32-69.
65. Стральцоў М. Двое ў лесе // Перад зарой: Апавяданні, аповесці. — Мінск: Юнацтва, 1994. — С. 23-34.
66. Стральцоў М. На вакзале чакае аўтобус // Перад зарой: Апавяданні, аповесці. — Мінск: Юнацтва, 1994. — С. 66-77.
67. Стральцоў М. Свет Іванавіч, былы донжуан // Перад зарой: Апавяданні, аповесці. — Мінск: Юнацтва, 1994. — С. 112-140.
68. Стральцоў М. Смаленне вепрука // Перад зарой: Апавяданні, аповесці. — Мінск: Юнацтва, 1994. — С. 140-146.
69. Стральцоў М. Трыпціх // Перад зарой: Апавяданні, аповесці. — Мінск: Юнацтва, 1994. — С. 3-11.
70. Чыгрынаў І. Апраўданне крыві // Выбраныя творы: У 3 т. — Мінск: Маст. літ., 1984. — Т. 2. — С. 306-478.